

Uitvliegen

11 juni t/m 16 juli

Beleef de Lente

Houden we ons nog dood?	11 juni
Meer dan woorden	14 juni
Rozengeur en maneschijn	16 juni
Gaten in de vleugel	18 juni
Met een knipoog van de ooievaar	21 juni
Flikvlooiën	23 juni
Als een baksteen	25 juni
Vliegverkeer	28 juni
Limburgse vlaai	30 juni
Lege nest syndroom	2 juli
Gladiolen	5 juli
20 jaar ooievaars in Gennep	7 juli
Geluksbrenger	9 juli
Tijd	14 juli
Beleef de Lente, of zomer?	16 juli

Houden we ons nog dood?

11 juni, Arda van der Lee

Zoals al regelmatig verteld in de blogs over het ringen van de jongen, houden jonge ooievaars zich bij gevaar roerloos, ze liggen voor 'dood' in het nest. Meestal heeft dat nut, maar soms ook niet.

Deze reflex om roerloos in het nest te gaan liggen bij dreigend gevaar, beschermt de kuikens tegen roofdieren als de ouders niet in de buurt zijn. Een roofvogel ziet dan 'dode' kuikens in het nest liggen wanneer hij voorbijvliegt en vliegt hongerig verder, op zoek naar een levende prooi. Wij maken als ringers ook dankbaar gebruik van dit gedrag.

Weerloos

Maar zo roerloos blijven liggen vormt ook een risico. Vanavond was ik in Avifauna om te ringen. Afgelopen week waren daar 3 dode jongen onder de nesten gevonden, met verwondingen op hun kop. Misschien een zilvermeeuw voor wiens pikkende en hakkende snavel de kuikens een weerloze prooi vormden? Het wordt nog onderzocht wat er precies aan de hand was.

Zelfverdediging

De jongen vertonen deze reflex alleen tot een week of 7, daarna houden ze zich niet meer dood. Als er dan bv. een vreemde ooievaar of een andere aanvaller op het nest landt, weren ze zich kranig. Zeker onze jongen kunnen dan samen heel wat verjagen.

In Avifauna heb ik natuurlijk nog snel wat fotootjes gemaakt, vandaar de 'vreemde' header.

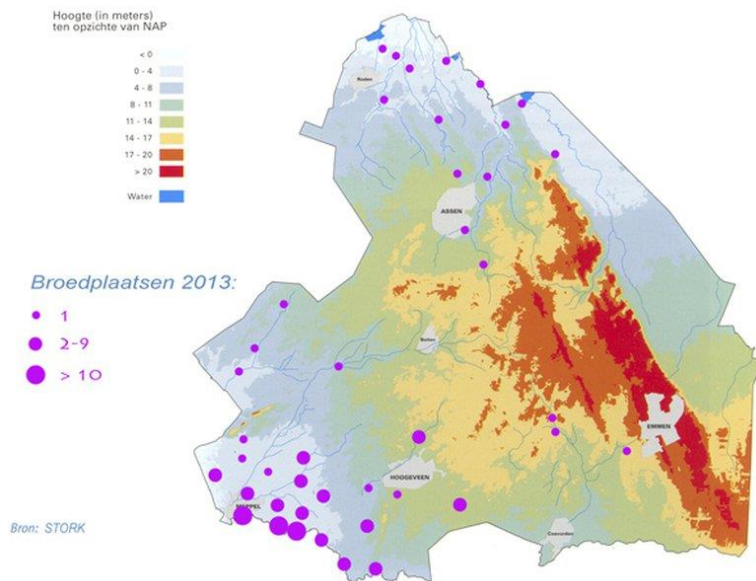
terug

Meer dan woorden

14 juni, Wim van Nee

Mensen zijn steeds meer visueel ingesteld. Dat is ook niet zo gek, want soms zegt een afbeelding meer dan woorden.

Neem nu dit kaartje. In 2013 hebben we de nestplaatsen van de provincie waarin we wonen, Drenthe, gelegd over de hoogtekartaal. De nesten zijn aangegeven met paarse stippen, een grotere stip betekent: meer nesten (zie legenda). De Hondsrug watert af naar de laagste plekken van de provincie ten noorden van Assen en richting Meppel. We laten de afbeelding voor zichzelf spreken en lichten haar niet toe, want dat kunt u vast zelf...

Dus even tijd voor iets anders.

Drie musketiers

Met zijn drieën waren ze, Aramis, Athos en Porthos. Ze zijn bekend als de drie musketiers, al beleven ze hun avonturen vooral met z'n vieren. Samen vormden ze de ere-garde van Lodewijk XIII, die ze moesten beschermen tegen kardinaal Richelieu. Natuurlijk was niet alles strijd, er was ook tijd voor drank, vrouwen en muziek, maar als het nodig was dan stonden ze klaar: "Eén voor allen, allen voor één".

De drie koene kuikens doen ons denken aan de drie musketiers. Dat is vast ingegeven door de overlevingskracht van het drietal, zeker ten tijde van zwaar weer, droogte en aanvallen door ongenode gasten.

Houd vol, nog een week of drie en jullie kunnen zelf vliegen. En als er een vreemde voorbij komt: "Eén voor allen, allen voor één".

Ontmoeting

Als we ringen, zijn we buiten en dan heb je soms een leuke onverwachte ontmoeting. Zo ook met deze grappige jonge appelvink.

terug

Rozengeur en maneschijn

16 juni, Leo Daanen

Vorige week liet ik zien, dat het niet op alle nesten zo goed gaat als in Gennepe het geval is. Dit is nog even een vervolg op vorige week.

Foto Leo: Jonge ooievaar met gebroken poot, deze hebben we helaas in moeten laten slapen

Trots

We hadden een aantal nesten met jonge gezonde ooievaars geringd hier en daar. Ik zelf ben altijd weer blij als alles goed verlopen is en de kuikens weer op hun nest staan te pronken met hun 14 karaats plastic Elsa ring om hun rechterpoot. Even voor sommige onder ons, ooievaars ringen we altijd in de even jaren rechts en de oneven jaren links, dus vandaar ik zei rechterpoot. En als je dan thuis komt en je

hebt weer een paar nesten geringd en alles is goed dan ben ik blij en enigszins ook wel wat trots. Want laten we eerlijk zijn, niet iedereen mag een ooievaar van het nest halen en ringen haha.

Droevig nieuws

Maar dan op een dag krijg je een telefoontje van iemand waar we een nest met drie kuikens hadden geringd. Ik had een wat bibberende stem aan de lijn en dat klonk al niet goed. En vrijwel meteen kwam de eigenaresse met het droevige nieuws. Leo er is een jonge ooievaar van het nest gevallen en het ziet er niet helemaal goed uit. Wij denken dat hij zijn poot gebroken heeft, zou je even langs willen komen want we weten niet goed wat we ermee aan moeten. Ik baalde als een stekker, want dit was notabene het eerste jaar dat die aardige mensen een broedsel op het nest (wat al meerdere jaren staat) hadden.

Ter plaatse

Ja en als ik zulk telefoontje krijg en ik ben thuis dan grijp ik de benodigde spullen en camera en spring

snel in de auto en weg. Als je dan ter plaatse komt zie je het ongeloof op de gezichten staan, kom eens kijken Leo, wat zielig. Ze hadden het jong in een speelgoedhuisje van de kleinkinderen gelegd en zo lag het er nog steeds. Toen ik de poot bekeek, had ik al snel genoeg gezien. Even een foto gemaakt en ze aanbevelen de dierenambulance te bellen. Deze is gekomen en ze hebben het jong meegenomen, even later kreeg ik een telefoontje dat er een dierenarts bij is geweest en die heeft het jong in laten slapen.

Van het nest gevallen?

Ook in Beugen, in mijn woonplaats hadden we 3 kuikens op het nest geringd. Later zag ik er vaak maar twee meer op het nest. Ik dacht zou er telkens eentje plat liggen, maar de dag erop was het weer zo. Ik ben naar het nest gelopen en jawel hoor, er lag een dood jong onder het nest en dat lag er al meerdere dagen zo te zien. Helaas is deze of van het nest gevallen, of per ongeluk eraf gestoten door een van de andere twee ??

Gelukkig hebben we in Gennep nog steeds onze 3 kuikens op het nest en we hopen dat die gezond en wel uitvliegen straks. Dit is dus weer wat minder leuk nieuws, maar het is niet overal rozengeur en maneschijn en dit (wat negatieve beeld) moet helaas ook belicht worden.

Foto Leo: Dood jong dat uit het nest gevallen is en blijkbaar al meerdere dagen geleden.

terug

Gaten in de vleugel

18 juni, Arda van der Lee

De jongen staan regelmatig met uitgespreide vleugels te oefenen op het nest. Daarbij valt op dat er gaten in hun vleugels zitten.

De jonge kuikens hadden alleen donsveertjes, maar nu zijn de dekveren en slagpennen volop aan het groeien. De gaten ontstaan doordat de veren nog niet volgroeid zijn. Ze zitten deels nog in de spoel, zoals op de foto goed te zien is. Bij het groeien van een veer vormt de spoel een beschermende omhulsel, waarbinnen de veer zich verder ontwikkelt. Deze schede, of veerfollikel, blijft nog lang zitten. De veren blijven groeien totdat ze uiteindelijk zo groot worden dat ze uit hun schede barsten. De resterende schedes,

'veerhoesjes', vallen vervolgens af.

Veren maken de vogel

De slagpen is de grootste van de vier soorten veren van een vogel. Door de slagpennen kan een vogel vliegen, omdat deze veren groot genoeg zijn om de daartoe benodigde stuwkracht en lift te geven. Staartpennen geven lift en stabiliteit. De vogel gebruikt ze verder om te sturen en te remmen. Dekveren geven de vogel stroomlijning, bepalen de vorm en houden het onderliggende dons droog. Dons isoleert en reguleert vocht; deze veer wijkt ook meteen het meest af van de andere drie soorten veren. Het zit voor het grootste deel op de borst van de vogel en is bedoeld als warmte-isolator en om tijdens het broeden de eieren op temperatuur te houden.

Vlaggen en baarden

Een veer bestaat uit een holle schacht waarop aan weerszijde de vlaggen staan. De vlaggen zijn opgebouwd uit baarden die naast elkaar liggen. De baarden kunnen in elkaar haken via de aanwezig haakjes. De mate waarin ze vasthaken bepaalt de stijfheid van de veer. Donsveren zijn een uitzondering en hebben geen schacht. Ze bestaan uit enkele baarden die niet vasthaken. Daarom zijn ze zo zacht en pluizig.

terug

Met een knipoog van de ooievaar

21 juni, Wim van Nee

Kent u dat, dat je vroeger op de klassenfoto ging en dat je dan net op het verkeerde moment je ogen dicht knipperde? En dat dan net die foto door de fotograaf werd uitgekozen? Dat heb ik nou steeds met ooievaarders als ik ze fotografeer.

Zij knipperen ook met hun ogen en natuurlijk op het verkeerde moment. En ik wilde u een foto laten zien, met zo'n dichtgeknipperd oog en nu blijkt dat ik die foto's niet bewaard heb. Dus camera mee en op zoek naar een ooievaar met dichtgeknipperd oog. Wat anders zo gemakkelijk leek, blijkt ineens heel lastig te zijn. Het gaat veel te snel. Als je het oog dicht ziet, dan ben je alweer te laat. Maar na vaak proberen ...

Open en dicht

Ooievaars hebben net als mensen twee gewone oogleden. Die gaan dicht als er gerust moet worden. Het enige verschil is dat bij ons het bovenste ooglid naar beneden gaat en bij ooievaars net andersom, het onderste ooglid gaat naar boven. Ooievaars kunnen op die manier net als mensen hun ogen langzaam sluiten en openen. En natuurlijk een tukje doen.

Derde ooglid

Maar op de foto's komt steeds een derde ooglid in beeld. Het is een melkachtig vlies, dat vanuit de ooghoek over de oogbol gaat om ingewaaide rommeltjes te verwijderen. En het is belangrijk voor de bevochtiging. Het gaat in een flits over het oog en voordat je het in de gaten hebt, is het alweer verdwenen. Het wordt heel toepasselijk knipvlies genoemd.

De kat heeft het ook. Als Miepie zich niet lekker voelt, dan blijft het knipvlies vaak een beetje vanuit de ooghoek half over het oog liggen.

Bij mensen is er van het knipvlies niet veel meer over. Het is niet meer dan een klein roodachtig driehoekje in de ooghoek. Als wij knipperen dan doen we dat alleen met de oogleden.

Dansje

Vandaag waren we op het ooievaarsstation De Lokkerij. We hebben daar weer een aantal jongen geringd. Tussen de ooievaars bivakkeert al maanden een bijzondere gast, een roze pelikaan. Hij gedraagt zich als ooievaar tussen de ooievaars, ploft neer op ooievaarsnesten en deelt hetzelfde poeltje. Volgens mij is het een vrolijk beest, want vandaag betrapte ik hem op een dansje...

Vorige week liet ik u een foto zien van een leuke jonge vogel. Weet u al welke het was? Het antwoord zit in de foto hieronder. De kleine is zo te zien ook een vrolijk vogeltje, hij maakt een sierlijk sprongetje ...

terug

Flikflooiën!

23 juni, Leo Daanen

We zien best vaak dat een van de ouders weg is, of beide ouders niet bij de kuikens zijn, waar zijn ze dan toch?

*Foto Mihari:
Kuikens in het
nest en Pa en
Ma, die staan
gewoon op de
andere
schoorsteen !*

Opdonders

Opvoeden valt niet altijd mee, bij ons mensen niet, maar ook bij ooievaars is het soms lastig. Blijf je als ooievaar de gehele dag bij ze, dan zitten ze bijna continu aan je snavel te pikken of te trekken. Met andere woorden: komt er nog wat eten uit of niet? Met kleine kinderen is dat soms ook wel zo; dan stop je ze even in bed en dan heb je even rust en tijd voor jezelf of voor elkaar haha. Ooievaars

stoppen ze natuurlijk niet in bed, die laten ze gewoon alleen en gaan dan of voedsel zoeken of met elkaar wat op stap. Even eruit en geen gezeur van die kleine opdonders aan je hoofd ;-)

Privacy

Even wat tijd dus voor jezelf of voor elkaar natuurlijk, want ook de band moet goed blijven. Bij de mens is dat ook zo hoor, af en toe even op jezelf in een hoekje met een boekje (rijmt ook nog). Of even tijd voor elkaar om ook even die band onder elkaar goed te houden. Ja en de een doet dat zus en de ander doet dat zo, maar daar ga ik hier maar even niet verder op in haha. Noem het gewoon even wat privacy hebben en samen knuffelen en dan dus liever niet in het bijzijn van de kinderen ;-)

Maar pa en ma toch!

De jonge ooievaars zijn groot genoeg om met regelmaat alleen te blijven. Pa en Ma gaan dan wat boodschappen doen in de versmarkt, ja de vers gemaaide weilanden leveren vaak veel voedsel op. Je bent dan even lekker op jezelf in dat vers gemaaide weiland. Ohhh joh, alleen al die geur van dat hooi ruikt zo heerlijk, dat geeft al rust. Of lekker even samen zijn en de band die je met elkaar hebt weer wat opkrikken. Mihari stuurde mij enkele foto's van Pa en Ma op de andere schoorsteen. Tijdens hun partijtje flikflooiën, zitten ze recht tegenover de jeugd die alles af kunnen kijken. Maar Pa en Ma toch! Dat doe je toch niet waar de jeugd bij is?! Haha. Dank je Mihari voor de leuke foto's.

De foto's waren zo leuk, daar moest een verhaaltje/blog bij hoor, dus bij deze. En nu weten jullie meteen waar ze ook vaak staan te flikflooiën, als ze niet bij de kuikens zijn ;-)

Foto Mihari: Pa en Ma staan even hun band wat intiem te versterken oftewel te flikflooiën, de jeugd kijkt toe vanaf

terug

Als een baksteen

25 juni, Arda van der Lee

Een leuk filmpje waarop we kunnen zien dat de jonge ooievaars op hun manier het nest verdedigen tegen kauwen. Dat doen ze ook als er vreemdelingen op het nest proberen te landen. Zo ook dit weekend op mijn nest. Helaas met een slechte afloop.

Zoals al eerder verteld, vliegen er hier in Ankeveen een stelletje vrijgezellen rond die eigenlijk wel één van de bewoonde nesten zouden willen inpikken. Ze draaien cirkeltjes boven een nest, scheren er vlak over en af en toe proberen ze te landen.

Zo ook afgelopen weekend: een vreemde ooievaar landde geheel onverwacht op het nest hier in mijn achtertuin. En tot mijn grote schrik viel één van de jongen van het nest. Als een baksteen viel hij recht naar beneden, het ging te snel om zijn vleugels goed te spreiden voor een veilige landing. Daar lag hij, in het gras, nu wel met uitgespreide vleugels. En helaas, hij deed geen poging om op te staan.

Verstuikt of gebroken?

En dan is het afwachten: zal hij weer gaan staan en bleek het slechts een verstuiking of de schrik te zijn? Of was de poot gebroken? Ik had een slechte nacht, hoe zou de toestand de volgende morgen zijn?

Dierenarts

Maandagochtend vroeg naar de dierenarts. Hij bevestigde wat ik ook al had gezien, de rechterpoot was gebroken ter hoogte van de heup. Niets meer aan te doen. Hij moest ons bijna vliegvlugge jong laten inslapen.

Met angst en beven

En nu kijk ik met angst en beven naar elke ooievaar die over het nest vliegt. Het zal toch niet? Met angst en beven kijk ik naar de oefeningen van het enig overgebleven jong, die hoger en hoger loskomt van het nest. Het zal toch niet?

terug

Vliegverkeer

28 juni, Wim van Nee

Het ringseizoen loopt op z'n eind. Eerder dan andere jaren. De ooievaars waren vroeg dit jaar. De jongen die vóór Koningsdag geboren zijn, hebben het makkelijker gehad dan hun jongere soortgenoten die in mei ter wereld kwamen.

Toen de droogte toesloeg, waren de oudsten in het voordeel. Zij konden al grotere prooien aan en wat die prooien precies waren, luisterde al minder nauw. Voor de latere jongen lag het gevoeliger. Zij waren afhankelijk van een grote variatie aan klein dierlijk voedsel en daar kwam de klad in met de droogte.

Toename vliegverkeer

Ondanks de corona maatregelen en het stikstofbeleid, zal het vliegverkeer de komende weken flink toenemen boven Nederland. De jongen van de vroegste broedgevallen hebben hun eerste verkennende vluchten gemaakt in de omgeving van het ouderlijk nest. Ze hebben hun eerste bad genomen, hun eerste (nood)landingen gemaakt, hun eerste wormen zelf gevonden, hun eerste

ontmoetingen gehad met leeftijdsgenoten en hun eerste kennismakingen gehad met menselijk gedoe.

Voor ons Genepse trio komt het moment van uitvliegen nu ook heel dichtbij. Jongen vliegen uit in hun tiende levensweek, dus in de komende week is het zover. Voor de oudervogels is het haast niet meer te doen om hun jongen overdadig te voeren. De jongen zijn op rantsoen. Hun gewicht is daardoor de laatste weken weer iets afgenomen, waardoor uitvliegen juist iets gemakkelijker is geworden.

Overgewicht

Overgewicht komt ook voor. Wanneer jongen op het nest door overmatig bijvoeren te veel verwend worden, blijven ze te zwaar. Dat staat uitvliegen in de weg. Zo zijn er jaarlijks wel meldingen van ooievaars die maar niet willen uitvliegen. Of die wel uitvliegen, maar direct ongelukkig terecht komen ... U begrijpt mijn boodschap.

Kijk de komende weken wat vaker omhoog. Misschien ziet u ze vliegen, jonge en volwassen ooievaars. Let ook op het verschil. De zwarte veren van de jongen zijn nog niet zo uitontwikkeld als die van de volwassen vogels. Daardoor zijn de vleugels van de jongen wat ranker en spitsier.

Vliegbeeld van een jonge (links) en een volwassen ooievaar

[terug](#)

Limburgse Vlaai

30 juni, Leo Daanen

Mijn vorige twee blogs waren wat aan de droevige kant, maar ook daar moeten we eerlijk in zijn en dus ook kenbaar maken. Het is niet allemaal goud wat er blinkt. Maar we gaan nu weer even naar de leuke kant van het ringen van jonge ooievaars. Een wat lang verhaal, maar dat mag voor een keertje !

Foto Leo: Amy Haustermans 11 jaar, met haar geadopteerde jonge ooievaar (Amy) 6E455. Even snel op haar schoot voor een foto als bewijs, Trots als ze was

Prachtig weer

Ons laatste nest van dit seizoen, tenminste ik geloof niet dat er nog eentje bij komt, hebben we afgelopen zaterdag geringd. We kregen het verzoek van een paar mensen die helemaal hoteldebotel zijn van de ooievaars. Leo, eindelijk na 8 jaar (want zolang staat het nest al) hebben we jonge ooievaars in Limburg zegt Dré Gielen aan de telefoon. Samen met wat andere vrijwilligers, Wim, Geco en Ger wilden ze graag dat wij de kuikens zouden komen ringen. Na een controle via aangeleverde foto's even bekeken of ze oud genoeg waren, hadden we afgelopen zaterdag 27 juni een afspraak gemaakt. Het weer leek erg slecht te worden, maar het was ons blijkbaar gegund, want we hebben prachtig weer gehad.

Petekindje

Maar even nadat ik met Dré afgesproken had, belde Wim mij op. Leo we hebben voor zaterdag afgesproken, maar nou heb ik nog een dringende vraag aan je. Ik heb een petekindje Amy Haustermans en die wil ik heel graag verrassen, zou jij daarin mee willen spelen. Ik zei meteen volmondig ja, terwijl ik nog niet wist hoe of wat. Maar Wim vertelde mij dat Amy (11 jaar) erg gek is op vogels en dat ze onlangs met haar verjaardag een verrekijker heeft gekregen. Ik heb een ideeetje

zegt Wim, ik maak een envelop en doe daar € 7,50 in en dan kan Amy een jonge ooievaar adopteren en verder zeg ik niets en laat het aan jou over Leo. Nou geweldig toch, dus ik zei dat komt goed Wim en heb al meteen een veer, braakbal, kaartjes met ooievaars, ooievaars boekje (Stork) en wat Vogels junior (VBN) boekjes klaar gelegd bij mijn ringspullen.

Maria-Hoop

Zaterdag, zus Maria opgehaald en met z'n tweeën op naar, ja hoe toepasselijk kan het ook zijn, Maria-Hoop in Limburg. Daar na 1 uurtje rijden punctueel om 10.00 uur aangekomen werden we eerst bij Dré en zijn vrouw Hilde warm op zijn Limburgs ontvangen. Na een heerlijk kop koffie, op naar de plaats waar het nest staat. Je komt straks toch nog wel even een kop koffie drinken hé Leo, met een broodje erbij zegt Hilde, ja dat doen we wel. Op de plek aangekomen en met iedereen kennis gemaakt te hebben, stapte Amy direct op mij af, met de envelop met tekst van Peetoom Wim in haar handen. Ze overhandigde netjes met alsjeblief dit is voor u, de envelop en stapte weer terug. Ik heb de envelop voorgelezen en gezegd dat wij dit heel erg leuk vonden. Ik zei maar straks na afloop heb ik nog wat spullen voor jou, dus niet meteen naar huis gaan hoor.

Amy 6E455

De hoogwerker kwam en we zijn direct naar het nest gegaan, de twee jonge ooievaars van het bed afgehaald en mee naar beneden genomen. Daar heb ik Amy even bij mij geroepen en mocht ze naast mij zitten en kiezen welke ring ze wilde en welke ooievaar ze naar haar vernoemd wilde hebben. 6E454 en 6E455 waren de ringen die we hadden, ik zeg je mag kiezen welke wil je. De keuze was snel gemaakt 455 zei ze meteen en de eerste ooievaar kreeg deze ring, die ze zelf mee aan mocht brengen. Je had dat snuitje moeten zien, zo trots als een pauw, nou in dit geval als een ooievaar haha. Na vele foto's heb ik ze even laten gaan zitten en heb "Haar kleine Amy 455" even op schoot gegeven en wat een trots joh, geweldig dit. Zondag sprak ik, haar moeder Laura nog en ze vertelde nog wat moois. Amy kwam bij me en zei, Mam daar heb ik echt soms van gedroomd, dat ik een jonge vogel vast mocht houden en nu was het ook nog een jonge ooievaar. En hij voelde zo heerlijk donzig en zacht aan en heerlijk om even mee te knuffelen. Geweldig toch, hier krijg ik het spontaan warm van haha.

Limburgse gastvrijheid

Ooievaars terug naar het nest en na de overhandiging van de nodige spullen aan Amy, die dol gelukkig was, hebben we van iedereen afscheid genomen. Maar toen nog even naar Dré en Hilde een kop koffie drinken. Daar aangekomen stond mevrouw des huizes Hilde ons al op te wachten. Kom maar ik heb de tafel al gedekt zegt ze. Nou wij stonden perplex, hier zie je nu dus echt de Limburgse gastvrijheid voor je neus. Een tafel gevuld met heerlijke broodjes, ruime keuze aan beleg, gekookt eitje, tomaatjes, vleeswaren enz. Tsja en een Limburgse tafel zonder Limburgse vlaai, nee hoor dat kan niet. Nou zo zie je maar dat ik blij ben dat ik ook in Limburg mag ringen haha. Super bedankt nog allemaal en ja hoe kan je nou mooier je laatste ooievaarsnest ringen van dit seizoen afsluiten, nou gewoonweg niet !!

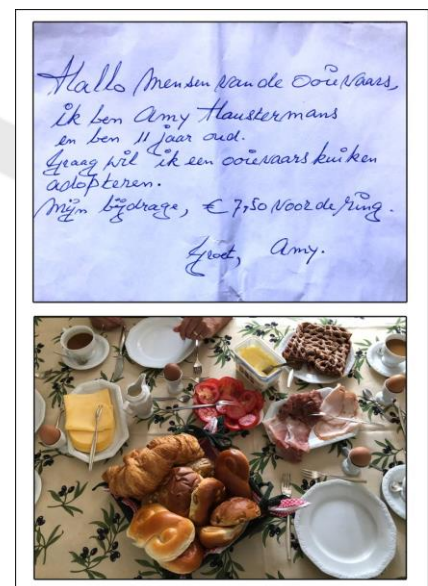

Foto Leo: De brief van Amy, geschreven door Peetoom Wim en de geweldig mooi gedekte tafel door Hilde voor de lunch, Heerlijk en wat een gastvrijheid zeg !

terug

Leeg nest syndroom

2 juli, Arda van der Lee

De jongen in Gennep zijn er aan toe, voor het eerst van het nest af, de wijde wereld in. En dan hopelijk na een rondje weer veilig terug op het vertrouwde nest. Dan kunnen we wat wennen aan een leeg nest.

Het laatst overgebleven jong bij mij in Ankeveen koos vandaag voor het eerst het luchtruim. Maar zoals de meeste jongen wel doen, keerde hij (nog) niet terug. Kan hij de weg wel terugvinden, denk je dan zorgelijk. Misschien vanavond, als het bijna donker is? Dan komen de ouders ook altijd terug..... Als je zoveel weken met het wel en wee van ouders en jong(en) hebt meegemaakt, is het moeilijk om objectief naar zo'n leeg nest te kijken. Het lege nestsyndroom ligt op de loer.

Terug

Jonge ooievaars gaan eind juli of in de loop van augustus op weg naar Zuid-Europa of Afrika. Zij hebben de trekdrang nog in hun genen zitten, zij gaan allemaal op weg, in tegenstelling tot sommige oudere vogels. Ze sluiten zich soms aan bij groepen uit andere broedgebieden. Misschien blijven ze 'hangen' op een Spaanse vuilnisbelt. De ooievaars die wel Afrika bereiken, overwinteren in West-Afrika.

Hopelijk keren ze na een of enkele jaren terug naar het gebied waar ze uit het ei zijn gekomen, om zelf voor nageslacht te zorgen. En krijgen we daarvan een melding, ze zijn immers herkenbaar aan hun ring.

Vol nest

Maar nu nog even genieten van de jongen in Gennep, van het volle nest. Voor je het weet hebben we allemaal last van het lege nestsyndroom.

terug

Gladiolen

5 juli, Wim van Nee

'Wat vlied' of bezwijk'. Dit zijn de eerste vier woorden van een lied dat ik op de lagere school moest leren. Van de betekenis had ik toen in de jaren '60 geen idee, maar het moest wel iets plechtigs of belangrijks zijn. En als je iedere week braaf de woorden van de versjes kon reproduceren, dan werd je op je rapport beloond: *Versje 10*.

De allereerste vlucht

Vlieden

In de vogelwereld kom je het ook tegen, namelijk in het woord nestvlieder. *Vlieder* is afkomstig van het werkwoord *vlieden*. Het betekent zoiets als: *Snel trachten weg te komen, ofwel vluchten*. Nestvlieders zijn vogels die direct na het uitkomen het nest verlaten. Ze komen er niet meer op terug, want dat is niet meer veilig genoeg. Of ze kunnen niet meer terug, zoals de jonge nijlganzen. Het nest is te hoog en bovendien moeten de kleinen zelf hun voedsel vinden. Ze zijn gevluht van het nest, dat hun veilige plekje was. Ik dacht er weer aan toen ik afgelopen week boven de weg een nerveuze Kievit zag vliegen en roepen. Dichterbij gekomen zag ik waarom. Op de weg liepen twee Kievitskuikens over de middenstreep. Kansloos in het drukke verkeer, de keerzijde van het nestvlieder zijn.

Blijven

De tegenhanger van nestvlieder is nestblijver. Dat is van toepassing op ooievaars, de jongen zijn ultieme nestblijvers. Ze blijven bijna tien weken op het nest en zijn volledig afhankelijk van hun ouders. Er zijn niet zoveel vogelsoorten waarbij deze periode zo lang duurt. En als ze dan eenmaal hun eerste rondje hebben gevlogen, dan keren ze steeds weer terug op het nest. We hebben dit afgelopen week geweldig kunnen zien gebeuren op het gemeentehuis van Gennep. Soms blijven ze een nacht weg en dat is best spannend. Met een beetje geluk, zitten ze dan op een nest in de buurt waar toevallig ook jongen op zitten.

Uitvliegen is ook de eerste gevaarlijke onderneming. Zonder enige vlieg- en landingservaring kan het fout aflopen in het drukke en volle Nederlandse landschap. Niet-uitvliegen kan natuurlijk ook niet. De jongen moeten de deur uit om het allemaal zelf te doen. Als ze na elf weken nóg niet gevlogen hebben, dan gaan bij ons de alarmbellen voorzichtig rinkelen. Dit duurt te lang, er is iets aan de hand. Zijn ze te zwaar, hebben ze een aangeboren afwijking, is er iets mis met de vleugels? Een terugkerend fenomeen.

'Wat vlied' of bezwijk' ... Als ik daar over nadenk, dan moet het wel haast gaan over de jonge nijlganzen die uit het hoge nest moeten springen, in de hoop dat ze ongeschonden beneden komen.

Vlieden of bezwijken, de dood of de gladiolen.

De BDL-nijlganzen, sprong in het diepe

terug

20 jaar ooievaars in Gennepe

7 juli, Leo Daanen

In 2000 bouwden de ooievaars voor het eerst in Gennepe een nest op het oude Stadhuis van Gennepe. De eerste kuikens moesten natuurlijk wel eerst gezegend worden zei Deken Huisman.

Foto Ed van Alem: Deken Huisman die in 2000 vanuit het bakje het ooievaarsnest zegende.

Wijwater

In 2000 was Gennepe de eerste hier in de omgeving en zeker in de kop van Limburg met ooievaars op een nest. En dat moest dus wel even met een zegening bestempeld worden. Destijds zat het nest nog op de andere schoorsteen en Deken

Huisman ging in het bakje naar boven om de ooievaars te zegenen. Het verhaaltje gaat in Gennepe nog altijd de ronde dat Deken Huisman destijds teveel wijwater gebruikt had en daardoor de kuikens verdronken zijn haha. Maar de jonge ooievaars waren echter al dood toen men boven aankwam. Omdat hij toch boven was werd het nest nog even gezegend door Deken Huisman (overleden november 2017 op 93 jarige leeftijd) Hij was een aardige man en zeer geliefd in Gennepe en omgeving.

Anno 2020

Maar nu zijn we 20 jaar verder en ik heb niet alle gegevens van eerdere jaren. Maar de ooievaars broeden nu alweer heel wat jaren achtereen in het mooie kleine Stadje Gennepe op het prachtige, meer dan 400 jaar oude Stadhuis van Gennepe. Ik kom nog wel een keer met wat uitgebreidere gegevens hierop terug. Het gaat nu dus best goed met de ooievaar in Nederland en dat blijkt wel uit onze gegevens. In 2000 was er dus maar één nest in deze regio (zie kaartje) Limburg en Brabant. Nu anno 2020 ziet dat aangepaste kaartje er al heel anders uit.

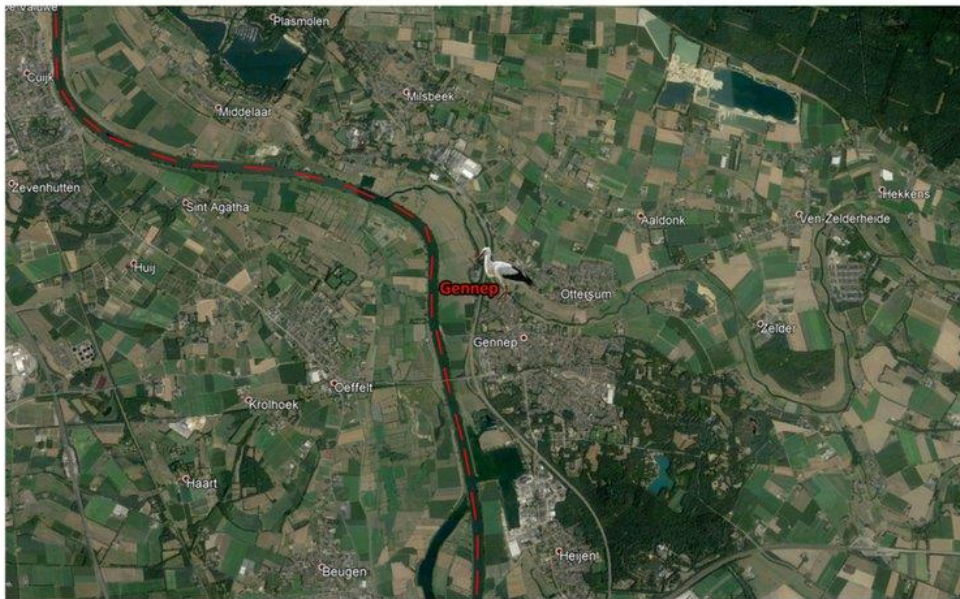

Foto Boven: De maas is de scheiding/grens tussen Limburg en Noord Brabant, deze heb ik voor alle duidelijkheid even rood gekleurd. Je ziet dat er in het jaar 2000, alleen een nest in Gennep was op het oude Stadhuis.

Foto Beneden: Er zijn inmiddels een aantal ooievaarsnesten bij gekomen zoals jullie kunnen zien. Sommige nesten stonden er al langer, maar waren nog nooit bewoond geweest. In 2007 kwam er een broedsel bij in Beugen, daarna Venzelderheide, Haps, Ottersum, Milsbeek en Middelaar. Dit is in een straal (Venzelderheide-Haps) van ong 10 km, maak ik de straal wat groter dan komen er nog enkele bewoonde nesten bij, zoals Linden en Gassel.

Foto Leo: Overzichtkaartje broedgevallen ooievaars regio Gennep en omstreken 2000-2020

terug

Geluksbrenger

9 juni, Arda van der Lee

Eén van de verklaringen van de naam ooievaar is dat het woord 'ooievaar' kan komen uit het Oudhoogduits, namelijk 'odobero'. En dat staat voor 'geluksbrenger' of 'schatdrager'.

Een andere verklaring zou zijn dat het woord ooievaar zou samengesteld zijn uit de woorden 'uda' en 'faran', wat 'moerasganger' of 'loper in drassige weiden' betekent. In Nederland klopt dat wel, hoe vochtiger het weiland, hoe meer prooien er verschalkt worden.

Cicade

'Onze' ooievaar heet officieel witte ooievaar. De wetenschappelijke naam voor de witte ooievaar is *Ciconia ciconia*. Afgeleid van cicade, een insect dat een krekengeluid produceert. Het snavelkleppen van de vogels zou lijken op krekengeluid. Ik vind dat persoonlijk wat ver gezocht, voor mij klinkt het geluid van een cicade toch wel wat anders.

Geluksbrenger

Die verklaring van de naam klinkt mij wel als muziek in de oren. En ik denk ook te spreken voor alle kijkers van BdL. Die naam klopt toch helemaal, hoeveel mooie momenten hebben we dit jaar niet gehad met onze ooievaars in Gennep?

Geluk onderweg

En heeft u dat nou ook? Rijd je in de schemering naar huis en je ziet een ooievaar op een lantaarnpaal, rustig op één poot, dan ga je toch blij de nacht in? Fiets je langs een weiland, stapt er onverwacht eentje met zijn lange, rode poten door het gras. Dan stap je toch van je fiets om even te genieten? En kijk je omhoog (vogelaars doen dat nog wel eens) en er cirkelen 3 ooievaars rond, steeds hoger en

hoger, dan kijk je ze toch zo lang mogelijk na? Met hun witte vleugels met zwarte vingers steken ze prachtig af tegen de blauwe lucht.

Dat zijn toch kleine geluuksmomentjes?

Voor dit seizoen van Beleef de Lente is dit mijn laatste bijdrage. Ik wens u allemaal een hele mooie zomer en tot volgend jaar bij de ooievaars!

terug

Tijd

14 juli, Wim van Nee

Heeft u dat ook? Het gevoel dat de tijd sneller gaat dan ooit? Natuurlijk, ik weet dat een dag altijd precies een dag duurt, maar mijn gevoel wil het maar niet bevatten. Zo sta je aan het begin van Beleef de Lente 2020 en zo staat de afsluiting voor de deur.

Vrijwillig

We kijken terug op een prachtig seizoen. In de ringtijd zijn we bij veel mensen op het erf zijn geweest. Net als altijd, konden we rekenen op gastvrije ontvangst, groot enthousiasme en koffie met lokale lekkernijen. Mensen zeggen wel eens: Wat hebben jullie leuk werk, zo met die ooievaars. Dat beamen we dan natuurlijk, het is écht leuk. Maar het is niet ons werk, we doen het allemaal vrijwillig. Morgen op tijd weer op, want ons dagelijks werk rekt ook op ons. Eén van de vragen die we geregeld krijgen is: Kan ik vrijwilliger worden bij STORK? Ja, dat kan zeker. Waar we het meest behoefte aan hebben zijn ogen en oren in het veld.

Nestkaart Ooievaar

Ooievaarsnesten zijn meestal goed zichtbaar en veel mensen zien op allerlei momenten hoe het ervoor staat. Al deze waarnemingen worden echt waardevol als ze worden vastgelegd. Voor dat doel heeft Sovon in samenwerking met STORK het meldprogramma *Nestkaart Ooievaar* ontwikkeld. Hierin kan iedereen melding doen van waarnemingen op ooievaarsnesten.

Hoe werkt dat?

Stel u bent in Gennep. U zit een tijdje op een gezellig terrasje en ziet op het nest, dat er twee jonge ooievaars op zitten. Even later komt er een derde bij. Dan vliegen ze samen weg en hun plekje wordt ingenomen door het ouderpaar. U heeft belangrijke informatie gezien. Er is een broedpaar aanwezig, er zijn drie jongen die vliegvlug zijn. Als deze waarneming in Nestkaart Ooievaar wordt vastgelegd, dan is deze informatie geborgd. We weten dan dat er een broedpaar was, dat succesvol drie jongen heeft grootgebracht. De jongen hebben de vliegvlugge leeftijd gehaald en waren op de datum van waarneming nog niet op trek gegaan. Misschien heeft iemand anders al eerder in het seizoen waarnemingen van dit nest doorgegeven. Binnen *Nestkaart Ooievaar* worden deze meldingen samengevoegd en op die manier ontstaat een mooi overzicht van het verloop van dit broedgeval.

Iedereen

Iedereen kan meedoen, hoe meer melders, hoe completer de informatie. En als dit voor zoveel mogelijk nesten gedaan wordt, dan ontstaat er nog meer inzicht in het verloop van het broedseizoen. Alle informatie is direct beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek. Dus wilt u vrijwilliger van STORK worden, ga dan naar de STORK-site, www.ooievaars.eu, en lees hoe u kunt helpen door Nestkaart Ooievaar te gebruiken. Van harte aanbevolen, maar dat had u al in de gaten.

Aflezen van ringen

Het ringen van vogels heeft pas écht zin, wanneer de ringen worden afgelezen en gemeld. Het kan het jaar rond, maar vergeet vooral aflezingen in de wintertijd niet. Dus bent u toch lekker op pad met de telescoop en leest u een ring af, meld dat dan bij het Vogeltrekstation, www.grieland.nl.

Tenslotte

U begrijpt het al, genoeg te doen met ooievaars.

Met een tikkeltje weemoed neem ik nu afscheid van Beleef de Lente-seizoen 2020. Het was gewoonweg goed. Geen rare dingen gebeurd en een bovengemiddeld aantal van drie uitgevlogen jongen. Zó komt ons Gennepse broedpaar in de boeken te staan.

Dank voor jullie meelesen, meekijken en vooral meelevens.

Tot ziens in seizoen 2021!

Beleef de Lente, of zomer ?

16 juli, Leo Daanen

We zijn nog bezig met Beleef de Lente, maar helaas niet lang meer. En dat kan ook helemaal niet, want 20 juni is de zomer al begonnen.

Foto Leo: Ouder ooievaar heerlijk voldaan van het avond zonnetje genieten.

Zomervakantie

Ja beste Beleef de Lente-kijkers, chatters, medewerkers enz. het zit er weer op. En wat ik hierboven al zei, het is zelfs al zomer. Dus ook hoog tijd om er een punt achter te zetten, dan kunnen wij ook allemaal van de zomer gaan genieten.

Toch wel een apart jaar zeker vanwege de corona. Iedereen die hier van dichtbij mee te maken heeft had heel veel sterkte. En op vakantie gaan zit er voor een aantal mensen ook niet in, maar toch wil ik iedereen een hele fijne zomervakantie wensen. Beleef de zomer.

Hoofdrospelers

Ik wil ondanks dat dit altijd gevaarlijk is, omdat je zomaar iemand kan vergeten, weer een aantal mensen bedanken. Allereerst onze hoofdrospelers Pa en Ma ooievaar, want laten we eerlijk zijn: als die niet naar Gennep waren gekomen, hadden we Beleef het nest gehad. Want dan hadden we de gehele dag tegen een leeg nest aan moeten kijken.

Dan de gemeente Gennep, die het prachtige, meer dan 400 jaar Oude Stadhuis ter beschikking stelt. Maar ook alle takken en witte kalk op moet ruimen. Alle medewerkers: hartelijk dank daarvoor. Speciaal een woord van dank aan Annie, met wie ik alle webcaminstellingen regel en Christine, die hierin ook haar ondersteuning biedt.

Dan Vogelbescherming Nederland die dit alles opgezet heeft en moet financieren; knap hoor en dank allemaal. Een speciaal dankwoord aan Louis van VBN die altijd "24/7" bereikbaar is voor info, ondersteuning, problemen enz. Thanks Kèl (dat zeggen wij altijd onderling).

Maar ook alle vrijwilligers, die weken, nee maanden aan een stuk hiermee bezig zijn, zoals ik zelf haha. Maar ook onze moderator 33 die tussendoor vragen beantwoordde en online chatters te woord stond en de site in de gaten hield. En last but not least, wat moeten we zonder onze Jan-Willem? Als we weer eens wat gemist hadden, even Jan-Willem tippen en een clipje stond binnen no time online. Dus zonder Jan-Willem hadden heel veel kijkers, heel veel gemist haha. Dank, nee Hartelijk Dank allemaal. Ook de vaste kijkers/chatters uit omgeving Gennep, die ook altijd klaar staan als er iets is en ook mij wat foto's aanleveren: Hartelijk dank.

Storkjes

En dan mijn lieve collega's van Stork, Arda, Annemieke, Wim en Caroline. Het liep weer als een geoliede machine, de blogs met nieuwtjes, wetenswaardigheden, interessante info en mooie foto's vlogen over de toonbank. Met deze blog erbij staan er maar liefst weer 60 blogs online in deze editie van BdL bij de ooievaar. Dat hebben we weer knap gedaan Storkjes, al zeg ik het zelf. Dus ook jullie: Hartelijk dank weer voor de heerlijke (geoliede) samenwerking.

Over Stork gesproken, nu de camera's toch sluiten, kijk eens bij Stork op de site, daar is van alles te vinden www.ooievaars.eu

Rest mij iedereen te bedanken, ook degenen die ik vergeten ben. Ik wens u allen een hele fijne zomer en voor degene die nog op vakantie gaan: geniet ervan. Vergeet niet beneden het toetje (filmpje) te bekijken, veel plezier.

De ooievaars in Gennep kun je na BdL ook blijven volgen via Gennep. Ga hiervoor naar www.gennep.nl/ooievaar en daar komt binnenkort de juiste link te staan. Nu staat daar nog de link van Beleef de Lente.

terug